

Д.С. ПУШКИН

ТАНЛАНГАН
АСАРЛАР

4 ТОМЛИК

УЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ НАШРИЕТИ
ТОШКЕНТ—1955

ҚИЗҒАНЧИҚ РИЦАРЬ

I САҲНА

Равоқда

АЛЬБЕР ва ИВАН

А л ь б е р

Ҳарқандай бўлса ҳам, мен бу турнирга
Албатта бораман. Шлёмни кўрсат.

(Иван унга шлёмни узатади)

Йўқ, найза тешипти, кийиб бўлмайди,
Энди янгисини топишим керак.
Қандай зарб! Ла'нати бу граф Делорж!

И в а н

Сизнинг ҳам зарбингиз чакки бўлмади,
Ажаб учиб тушди узангисидан,
Ўликдай ётган-миш ўшандан бери.
Ҳали ҳушин йиққан бўлиши маҳол.

А л ь б е р

Ҳарқалай, менчалик зиён кўрмади.
Унинг Венеция қалқони бутун,
Кўкраги янчилса ғам емас, чунки,
Пулга сотилмайди кўкрак дегани.
Нега шлёмини ечиб олмадим!
Ечиб олар эдим, бироз уялдим,
Герцог, хонимлардан қилдим андиша.
Ўстибошим йиртмай, найзаси блан,

Бошим ёрмайдими, ла'нати граф!
Сўнги бор рицарлар герцог уйида
Ипак, бахмал либос кийиб ўтирди.
Орада ёлғиз мен уст-боши ямоқ.
Қўққисдан келувдим, дея важ қилдим,
Бугун нима дейман? Оҳ, бу қашшоқлик!
Инсонни бунча ҳам хўрлайди экан!
Оғир найза блан Делорж ўша кун
Шлёмимни тешиб, чап бериб ўтди.
Шунда Амиримга тортиб бир қамчи
Бўрон каби елиб қувдим ортидан.
Етиб, эгаридан узиб, ўша дам —
Йигирма қадамга отиб ташладим.
Хонимлар жойидан тик турди бирдан.
Қлотильданинг ўзи юзин бекитиб,
Беихтиёр додлаб юборди шунда.
Герольдлар мадҳ этди менинг зарбимни.
Қайдан бу жасурлик ва ажойиб куч —
Ҳечким бәисини ўйлаб кўрмади!
Қалқон пачақлангач, қайнади қоним:
Мардлигим сабаби надир?— Бахиллик.
Шундай! Яқин юрсанг менинг отамга
Хасислик мараздай юқиши мумкин.
От жонивор қалай?

И в а н

От оқсаяпти.

Ҳали унга эгар уриб бўлмайди.

А л ь б е р

Илож йўқ. Оламан ўша тўриқни,
Арзон сўраётир от эгаси ҳам.

И в а н

Арзонку-я, аммо пулимиз йўқ-да.

А л ь б е р

Бекорчи Соломон нима деяпти?

И в а н

Бундан сўнг гаровсиз қарз бермас эмиш.

А л ь б е р

Гаров! Қайдан олай уни, алвасти!

И в а н

Мен ҳам шундай дедим.

А л ь б е р

Хўш, нима деди?

И в а н

Фақат йўталади, елка қисади.

А л ь б е р

Отаси жуҳуддай бой демайсанми,
Айтмайсанми, қачон бўлмасин бир кун
Бу бойликлар менга мерос қолади.

И в а н

Айтдим.

А л ь б е р

Хўш?

И в а н

Йўталиб, елка қисади.

А л ь б е р

Энди нима қилдим?!

И в а н

Ўзи келмоқчи.

А л ь б е р

Шундай де, хайрият. Энди келса ҳам
Пул олмай чиқариб бўпман уни.

(Эшик тақиллайди)

Ким?

Ж у ҳ у д

Камина қулингиз.

А л ь б е р

Бормисан, ошнам!
Муҳтарам Соломон, ла'нати жуҳуд,
Сен қарзга ишонмай қўйган эмишсан?

Ж у ҳ у д

Марҳаматли рицарь, қасам ичайки:
Жон деб берар эдим... пулим бўлганда.
Нуқул рицарьларга қарашабериб,
Хонумоним куйиб кетди: Илож йўқ.
Қарзни тўлашмайди. Мана ўзингиз,
Ярмини бўлса ҳам беролмайсизми...

А л ь б е р

Қароқчи! Ёнимда пул бўлса, сен-ла
Ўлтирарми эдим пачакилашиб!
Бас, ўжарлик қилма, азиз Соломон,
Червонларни чиқар. Юзтасини чўз!
Қани, ўзинг чиқар.

Ж у ҳ у д

Юзтасини? А?
Шундай юрармидим юз червон бўлса?

А л ь б е р

Дўстга қарашмаслик — уят эмасми?

Ж у ҳ у д

Онт ичаман...

А л ь б е р

Бас, бас! Гапни кўп чўзма!

Гаровига бирор мол берсин, дебсан?
Чўчқа терисини берайми сенга?
Гаровга арзирлик молим бўлганда,
Соғиб емасмидим! Айт-чи, итвачча,
Рицарьлик лафзининг қадри шунчами?

Ж у ҳ у д

Токи барҳаётсиз — лафзингиз қиммат.
Фламанд бойларининг сандиқларини
Сихрли калиддай очар сўзингиз.
Аммо ҳозир ўша пок лафзингизни
Мен қашшоқ жуҳудга агар берсангиз,
Худди шу орада (худо кўрсатмасин),
Агар ўлиб-нетиб қолсангиз бирдан,
Лафзингиз денгизга ботган қутининг
Калидидай қолар қўлимда наф'сиз.

А л ь б е р

Наҳот отам мендан узоқ яшаса?

Ж у ҳ у д

Қайдам, тақдиримиз тангри қўлида;
Бугун — бордир йигит, эртасига — йўқ.
Қарайсизки, уни тўрт муккайган чол
Елкасига қўйиб элтар қабрига.
Барон ҳали тетик, бемалол ўн йил,
Худо ярлақаса — йигирма, ўттиз. . .

А л ь б е р

Елғон айтма, жуҳуд: ўттиз йилдан сўнг
Ўзим ҳам элликка кираман, ахир,
У вақт пул деганинг менга не ҳожат?

Ж у ҳ у д

Пул? Пул деганинг, ҳар вақт, ёшми-кексами,
Ҳар қайда, ҳар жойда ҳаммага зарур.
Аммо ёшлар уни қул қилмоқ истар,

Аямай, у ёнга — бу ёнга отар.
Чол пулни ишончи дўст деб билади,
Кўзин қорасидай асрайди ҳар вақт:

А л ь б е р

Оҳ, менинг отамми! Пулни қул эмас,
Ҳатто дўст ҳам эмас, тангри деб билар.
Олтинга сиғинар, араб қулидай,
Занжирдаги итдай хизматин қилар.
Қалтираб ўлтирар совуқ ўрада,
Қоқ нонни кемириб, ичар совуқ сув,
Тун мизғимай, итдек, олтинни пойлар,
Олтин-чи, сандиқда ётар бемалол,
Майли, ётаберсин, жим тур! Бир маҳал
Барибир тушади менинг қўлимга.

Ж у ҳ у д

Ҳа, шундай. Баронни дафн қилганда
Кўзёшидан кўпроқ тўкилар олтин.
Мерос ато қилсин, ёрабби, тезроқ.

А л ь б е р

Омин!

Ж у ҳ у д

Балки бошқа бир йўл...

А л ь б е р

Нима?

Ж у ҳ у д

Йўқ, шундай.
Бошқа бир иложи бормикин девдим...

А л ь б е р

Қандай илож экан?

Ж у ҳ у д

Айтмоқчиманки,

Бир, яҳудий чол бор, менга танишроқ.
Доривор сотади, ўзи камбағал...

А л ь б е р

Судхўрдир. Сендайми ё инсофлироқ?

Ж у ҳ у д

Йўқ, рицарь, Товийнинг савдоси бошқа.
Бирхил дориси бор... Чиндан ажойиб,
Та'сири тез, ўткир.

А л ь б е р

Хўш, менга нима?

Ж у ҳ у д

Бир пиёла сувга... Уч томчиси бас.
На ранги билинмас ва на мазаси.
Одамнинг кўнгли ҳеч беҳузур бўлмай,
Тутқаноқсиз, аста ўла қолади.

А л ь б е р

Заҳар сотадими?

Ж у ҳ у д

Ҳа. Заҳри ҳам бор.

А л ь б е р

Демак, пул ўрнига қарз бермоқчисан —
Ўн сўм ҳисобидан юз шиша заҳар?
Шундайми?

Ж у ҳ у д

Сиз нуқул эрмак қиласиз,
Аммо мен... Сизга бир яхшилик... Балки,
Ахир энди барон ўлса бўлади.

А л ь б е р

Нима? Падаркушлик? Сен нима дединг...
Қандай жур'ат қилдинг? Иван! Тут буни!..
Сен ялмағуз, илон, билиб қўй, ҳозир —
Дарвозага осиб ўлдираман-а!

Ж у ҳ у д

Узр! Кечирасиз: ҳазиллашувдим.

А л ь б е р

Иван, арқон келтир.

Ж у ҳ у д

Мен... ҳазил, ҳазил:
Пул келтирган эдим.

А л ь б е р

Йўқол, итвачча!

(Жуҳуд кетади)

Ўз отамнинг бундай хасислик фе'ли
Бошимни неларга қилмади дучор!
Жуҳуднинг ботинган сўзин қара-я,
Бир пиёла май бер. Қалтироқ босди..
Ҳайтовур, пул менга барибир керак.
Орқасидан югур, ла'нати жуҳуд —
Червонларини ол. Айтгандай, аввал
Сиёҳдонни келтир, тилхат ёзайин.
Маккорни бу ерга киргиза кўрма.
Дарвоқи', тўхта-чи, унинг пулидан
Қадим аждодининг тангаларидай
Заҳар ҳиди келар...

Май деган эдим.

И в а н

Майдан бир томчи ҳам қолмаган.

А л ь б е р

Нима?

Испаниядан Ремон юборган май-чи?

И в а н

Хаста темирчига кеча кечқурун
Элтиб берган эдим сўнгги шишасин.

А л ь б е р

Ҳа, эсимда, шундай... Бўлмаса сув бер.
Бадбахт тирикчилик! Йўқ, йўқ, гап битта:
Герцогга бораман истаб адолат.
Менга, ертўлада оламга келган
Бир каламуш эмас, балки, фарзанд деб —
Қарашга отамни мажбур қилсинлар.

II САҲНА

Ертўла

Барон

Маккор фоҳишанинг домига тушган,
Ё бир аҳмоқ хотин алдаган йигит —
Висол оқшомини қай хилда кутса,
Мен ҳам худди шундай кутдим кун бўйи
Сирли ертўламга, бу жозибадор
Сандиқлар ёнига тушиш пайтимни.
Қандай бахтиёр кун! Мен букун яна
Жамғарган бир сиқим олтин-пулимни
Олтинчи сандиққа соламан. Тўғри,—
Кўп эмас (сандиқ ҳам тўлмаган ҳали),
Аммо аста-секин ортар хазина.
Ривоятда борки, бир замон бир шоҳ
Узоқдан сиқимлаб тупроқ ташитиб,
Ерида тикка тоғ барпо қилганмиш.
Шу баланддан денгиз ва кемаларни,
Яшил водиларни, оқ чодирларни
Завқ блан қиларкан кунда тамоша.
Худди шундай мен ҳам бу ертўламга
Ҳар куни келтириб бир сиқим хирож
Бир тоғ яратдимки, чўққиларидан
Менга қарам бўлган дун'ё кўринур.
Менга ким қарам-мас? Иблис сингари
Жаҳонга ҳукимни юргизоламан;
Истасам, кўшклар барпо қиламан;
Истасам, бу сўлим боғларим аро

Базм-сафо қурар ҳур қизлари ҳам,
Бож, совға кўтариб келар парилар,
Эркин даҳо менга қул бўлар ҳатто,
Адл-мурувват ҳам, бедор меҳнат ҳам
Кутади тиз чўкиб эҳсонларимни.
Ҳайт десам, қаршимда қонли жиноят
Букилиб ҳукмимга қилар итоат,
Товонимни ялар, ўқир кўзимда
Ҳукм-иродамнинг нишонасини,
Ҳамма менга қарам, мен-чи, ҳечкимга;
Мен ҳамма тилакдан устунман, тинчман.
Мен ўз қудратимни биламан!— етар —
Мен учун шу басдир...

(Олтинларига қарайди)

Ўзи кўп эмас,
Аммо қанча заҳмат, қанча макр-ҳийла,
Қанча кўзёшлару, қарғиш, ёлбориш —
Эвазига келган ҳарбир мисқоли!
Мана бу қадимий олтин тангани
Букун бир бевадан ундирдим. Аммо,
Уч боласи блан аввал тиз чўкиб
Деразам ёнида ёлборди кампир.
Дам тўхтаб, дам яна саваларди дўл,
Аммо маккор хотин жилмас ўрнидан.
Ҳайдамоқчи эдим сал бўлса. Лекин,—
Недир шивирлади қулоғимга: «Қўй,
У сенга келтирмиш эрининг қарзин,
Эртага зиндонга тушишдан қўрқар».
Мана бунисини-чи? Тибо келтирди.
Қайдан олган буни муғомбир, ялқов?
Ўғирлаб келтирган албатта, ёҳуд —
Тунда ўрмон йўлин тўсган, талаган...
Бу олтинлар учун тўкилган қон, ёш
Бирдан ер остидан сапчиса борми?
Тўфон босар эди, тўфон! Мен шунда
Азиз ертўламда ўлардим бўкиб.
Лекин, бас!

(Сандиқни очмоқчи)

Ҳар сафар сандиқларимга
Яқинлашарканман, титрар вужудим.
Бу қўрқувдан эмас. (Йўқ! Недан қўрқай,
Ёнимдаги содиқ пўлат шамширим —
Олтиним соқчиси) лекин қандайдир...
Қандайдир бир шарпа эзар кўнглимни...
Ҳақимлар дейдики, ба'зи одамлар
Бировни қатл этиб топар эмиш завқ.
Қалид соларканман сандиқ қулфига,
Бировга тиғ санчган қотилдай мен ҳам
Ажиб ҳис туяман: завқли ва қўрқинч.

(Сандиқни очади)

Мана менинг мулким, роҳати жоним.

(Тангаларни тўкади)

Дам олинг! Бас энди жаҳонгашталик.
Кўпларнинг хирсини қондиргандирсиз.
Аршу а'лодаги тангрилар каби
Тинч ухланг, аллалаб қудратингизни.
Қатта базм қурмоқ истайман бугун:
Ҳар сандиқ устига ёқмоқчиман шам;
Қопқоқларин очай, турай ўртада,
Олтин шу'ласига қонсин кўзларим.

*(Сандиқларини бир-бир очиб, ҳарқайсининг
устига шам ёқади)*

Шаҳаншоҳман!.. Қандай фусункор шу'ла!
Менинг ҳукмимдадир бу қудратли мулк.
Шунда менинг бахтим, шоним, шуҳратим!
Шаҳаншоҳман... Ҳайҳот, мenden кейин-чи?
Кимга мерос қолар мулким? Уғлимга!
Саёқ норасида, исрофгар, тентак,
Ишратпарастларнинг бебош ҳамроҳи!
Уша! Уша тушар жон берар чоғим
Бу жимжит ва тилсиз равоқ тагига.
Бу ерга у блан келар бир гала

Муттаҳам ва оч кўз аслзодалар
Ва менинг мурдамдан калит ўғирлаб,
Қаҳ-қаҳ уриб очар сандиқларимни.
Шунда олтинларим, менинг олтинларим
Аглас чўнтакларга оқар шилдираб.
Эзгу идишларим синдириб ташлар,
Ботқоққа оқизар оби-ҳаётни.
Талон-торож қилар... Қандай ҳаққи бор?
Бекорга келганми менга бу давлат?
Ё гарткам дея пулга чанг солган
Қиморвоз омади блан келган мулк?
Ким билар, қанча вақт шу олтинни деб
Оғир алам блан тийдим нафсимни,
Орзулардан кечдим, ўй сурдим чексиз,
Тунлар ухламадим, тинмадим кундуз;
Қалбинг моғор босган! — дер ўғлим, балки,
Балки дер, орзу ва ҳавас сенга ёт,
Виждон азобини билмайсан, дер. Йўқ!
Виждон ваҳший ҳайвон, тирноғи блан
Қалбни тимдалайди, қўпол, беомон,
Виждон — юзсиз меҳмон, беор суҳбатдош.
Ойни сўндиручи, гўр титратгучи,
Ўлик ҳуркитучи ялмағуз — виждон...
Азоб эвазига аввал мулкни топ,
Кейин кўр: қон тўкиб мол топган бахтсиз
Исроф қилармикан ўзининг мулкин.
Қани энди агар шу ертўламни
Назари пастлардан асраб қололсам!
Қани энди, гўрдан чиқиб келсаму
Соқчи кўланкадай ўлтирсам шунда,
Худди ҳозиргидай сандиқ устида
Ҳазинам сақласам шу тириклардан.

III САҲНА

Саройда

АЛЬБЕР, ГЕРЦОГ

А л ь б е р

Мен узоқ чидадим, шоҳим, ишонинг,
Ёвуз муҳтожликнинг уятларига!
Қоқ суякка бориб етмаса пичоқ
Келармидим сизга бундай арз блан.

Г е р ц о г

Ишондим, ишондим: му'табар рицарь,
Қоқ суякка бориб етмаса пичоқ,
Отадан ранжимас сиздайин ўғил,
Мен отангиз блан гаплашай танҳо,
Шов-шувсиз. Сиз асло бўлманг безовта.
Кўпдан кўрганим йўқ. Бугун келмоқчи.
У менинг бобомга дўст эди бир вақт.
Хотиримда, ҳали бола эканман,
Отига миндириб ба'зан, бошимга —
Оғир шлёмини кийгазарди.

(Деразага қараб)

Ким?

Отангиз шекилли.

А л ь б е р

Ҳа, шоҳим, ўша.

Герцог

Нариги хонага ўтинг. Мен ўзим
Чақирарман.

(Альбер нариги хонага ўтади. Барон киради)

Сизни соғ ва саломат
Ҳузуримда кўриб кўп шодман, барон.

Барон

Бахтлиман, ҳукмдор,— амрингиз блан
Ҳозир бўлаолдим ҳузурингизда.

Герцог

Дийдор кўришмадик анчадан буён,
Мени эслайсизми?

Барон

Албатта, шоҳим!
Худди ҳозиргидай кўз ўнгимдасиз,
Ҳе-ҳе, жуда ҳам шўх бола эдингиз.
— Филипп,— дерди ба'зан раҳматлик герцог
(У мени Филипп деб отарди доим),—
Йигирма йилдан сўнг балки сен ва мен
Бу бола қаршисида бўлармиз тентак...
Сизнинг қаршингизда, я'ни...

Герцог

Энди биз
Яна тиклагаймиз ошноликни.
Аммо сиз саройга келмай қўйдингиз.

Барон

Қариб қолдим, шоҳим, саройда, ахир,
Нима ҳам қилардим. Мана сиз ёшлар
Турнирда, байрамда очасиз кўнгил.
Мен-чи бу ишларга энди заифман.
Худо амри блан жанг бўла қолса,
Отлангайман дарҳол кекса бўлсам ҳам.

Қилич яланғочлаб титроқ қўлларим,
Сиз учун жангларда топажак қудрат.

Герцог

Барон, бизга аён содиқлигингиз;
Бобомнинг дўстисиз, раҳматли отам
Сизни ҳурматларди. Мен ўзим эса
Содиқ мард рицарь деб биламан. Қани,
Утирайлик, барон. Болангиз борми?

Барон

Уғлим бор.

Герцог

Саройга нечун келмайди?
Хўп, сиз учун бу ер кўнгилсиз. У-чи?
Саройга муносиб ёши, мансаби.

Барон

Суронлик ҳаётни севмайди ўғлим;
Та'би ёввойироқ, маҳзун ва ўйчан.
Қўрғон атрофида, ўрмонда ёлғиз
Кийик боласидай кезар.

Герцог

Яхши-мас.
Еввойилашмасин. Келсин саройга,
Шодлик-базмларга ўргансин бироз.
Ҳузуримга келсин. Мансабига боп
Маблағ тайин қилинг, ўғлингиз ахир...
Рангингиз ўчдими? Балки йўл юриб
Чарчаб қолгандирсиз?

Барон

Йўқ, ҳукмдор, йўқ;
Броқ ҳозир мени уялтирдингиз,
Уғлим тўғрисида айтгим йўқ эди,
Энди иқрор бўлмай йўқдир иложим:
Шоҳим, минг афсуски, у эҳсонга ҳам

Қадри-ҳимматга ҳам муносиб эмас.
У ёшлик йилларини зойи' қилмоқда,
Нома'қул ножўя...

Герцог

Чунки у ёлғиз.
Ёлғизлик ёшларни ҳалок қилади.
Бизга йўлланг уни: узлатдан чиқса,
Ножўя хулқларин унутар.

Барон

Шоҳим,
Мен бунга розилик бермайман, узр...

Герцог

Нега, ахир?

Барон

Чолга беринг ихтиёр...

Герцог

Сабабини айтинг — талаб қиламан.

Барон

Хафаман ўғлимдан, шоҳим.

Герцог

Нимага?

Барон

Евуз бир жиноят юз берган.

Герцог

Айтинг —

Нима экан ўзи?

Барон

Сўраманг, шоҳим...

Герцог

Ажаб, ё номусга қўйдими сизни?

Барон

Ҳа... Номусга қўйди...

Герцог

Хўш, нима қилди?

Барон

У... Мени бир кун ўлдирмоқ бўлди.

Герцог

Ўлдирмоқчи бўлди? Ундай бўлса мен
У ёвузни дарров жазога тортай.

Барон

Мен да'во қилмайман, гарчи аёнки,
Менинг ўлимимни тўрткўзлаб кутар.
Гарчи у мулкимга қасд қилмоқда...

Герцог

А?

(Альбер нариги хонадан отилиб чиқади)

Альбер

Елгон гапирдингиз, барон.

Герцог *(ўғилга)*

Сиз қандай...

Қандай ботиндингиз?

Барон

Шу ердამисан!

Сен... қандай ботиндинг! Сен ўз отанга

Қандай жур'ат блан айтдинг бу сўзни?..
Хам бизнинг ҳукмдор ҳузурида-я!..
Ёлғон эмиш! Мен... мен... ёки энди мен
Рицарь эмасмиман?

А л ь б е р

Сиз ёлғончисиз.

Б а р о н

Нега ер ёрилмас, ё парвардигор!
Ол, мана, ҳақ ҳукм чиқарсин ханжар!

(Қўлқопини ташлади, ўғли уни дарҳол ердан олди)*

А л ь б е р

Раҳмат. Бу — отадан биринчи ин'ом.

Г е р ц о г

Бу қандай манзара? Унгимми? Уғил —
Кекса отасига ханжар ўхталар!
Не балолик кунда кийган эканман
Герцоглик тожини! Бас, э тентак чол,
Бас қил дейман сен ҳам шервачча.

(Уғилга)

Ташла.

Қани қўлқопни ҳам менга бер.

(Тортиб олади)

А л ь б е р *(четга)*

Афсус.

Г е р ц о г

Дарров чанг солдия, қўлқопга! — аблаҳ!
Йўқолинг: то ўзим чақирмагунча
Кўзимга кўринманг.

---

* Рицарьлар расмида қўлқопни ерга ташлаш — яккама-якка қиличбозликка чақиришни ифода қилар эди.

(Альбер кетади)

Сиз-чи, бадбахт чол.
Уялмадингизми...

Барон

Афв этинг, шоҳим...
Дармоним қолмади... Бўгинларимда
Қувват йўқ... Бўғилдим!.. Бўғилдим!..
Қани,
Қани, калидларим? Калидлар...

Герцог

Улди.
Ераб! Мудҳиш замон, мудҳиш юраклар!

